

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje

PROLETAREC

Official Organ Jugoslav Federation, S. P. — Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

GLASILO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

ST. — NO. 1381.

Entered as second-class matter, December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 28. FEBRUARJA (February 28), 1934.

618

Published weekly at
3639 W. 28th St.

LETO — VOL. XXIX.

GRAJA PROTI ADMINISTRACIJI NARAŠČA

INTRIGE IN KORUPCIJA V PODVZETJAH PROTI KRIZI

Boj zaradi prevažanja pošte. — Problem otroškega dela. — Gniloba demokratske stranke

GOSPODARSKA politika Rooseveltove administracije je bila do nedavna skoro brez efektivne opozicije. Časopisje v splošnem ga je podpiralo in kongres mu je od početka skoro vse domalega soglasno odobril. To razmerje enotnosti pojmenjava. Ostanki republikanske stranke se zbirajo še v celino v namenu, da vzamejo demokratom prihodnjem jelen čimveč sedežev v kongresu. Nekateri republikanski dnevniki so iz prikritega stopili v odprt boj proti Rooseveltu. Pa tudi med demokrati samimi ni enotnosti, kakršno želi predsednik. Največ kvara administraciji pa povzroča korumpiranost demokratske stranke.

Ogromne vsole, ki jih je vlada potrošila v naporih omiliti ali odpraviti krizo, so bile bogata paša za demokratske male ter velike graštarje vsepozd. Zvezni agentje so vedno na potu in preiskujejo — toda denar je vzet in nihče, ki si ga je prilasil, ga ne vrne, kmeti politiki, ki upravljajo CWA, PWA itd., izvršujejo svoje finančne transakcije "legalno", ob enem pa se ravna po pravilu, da roka roko umiva.

NRA ima čezdalje več kritikov tudi v delavskih unijah in med liberalci. Predlagana je bila kongresna preiskava, ki naj ugotovi, v koliko privatni interesi kontrolirajo N. R. A., in kako to, da so pri se stavi pravilnikov imeli zagospniki kapitala na bolj strateške pozicije. Medtem je načelnik NRA Hugh Johnson oddelil zaslisanja "prič" v svojem področju. Vsakdo se bo lahko prijavil in kritiziral, kar se mu zdi kriičnega ali napačnega v delu in poslovanju NRA.

Predsednik Roosevelt se je privavnim interesom zelo zameril, ker je odvzel prevažanje zračne pošte aeroplanskim družbam in izročil prevoz armadnim letalom. Kompanije, ki so se debelite z vladnimi milijoni, je s tem pripravil oblahke dohodke. Naravno, da se jim je vsled tega silovito zameril. Se bolj pa mu zamejijo, ker je začela vlada na polju zrakoplovbe konkurenčati privavnim družbam. Par vladnih pilotov je bilo prvi tečen, ko je prevoz zračne pošte prišel v vladno področje, ubitih, in zato so na administracijo v Washingtonu zvrgli odgovornost za nezgode in nekateri so odprto pisali, da je poslala svoje pilote v smrt. Kakor da ni bilo v zrakoplovbi že vse polno nesreč, četudi piloti niso bili v vladni službi in aeroplani ne jenna last.

Ameriški kapitalisti s svojim revolverskim časopisjem so veliki patrioti in zahtevajo, da mora biti ta dežela na vodi, na suhem in v zraku prvo. Socialist ima pravo vrednost za delavsko gibanje edino če je aktiven.

INDUSTRIJA, KAKRŠNA TUDI V KRIZAH IZBORNO USPEVA

Edina industrija v Evropi, Aziji in Ameriki, ki ne čuti krize, je muničijska. Kajti za oboroževanje imajo dovolj denarja vse dežele. V svetovni javnosti je začelo prevladovati mnenje, da pride kmalu do vojne. Prične se morda v Aziji, ali prav toliko možnosti zanj so v Evropi. Zato so vojna narocila poslednje tedne tako narasla.

V republiki Čile v Južni Ameriki so veliki skladi nitratov, ki se ga uporablja za izdelovanje eksplozivov. Skozi Panamski prekop se zdaj prevaža toliko tega nitrata, kot menda še nikoli. Vozijo ga Japonski, Rusiji, Franciji, Angliji, Zed. državam in nekaj tudi drugim deželam. V enak namen je narastel izvoz bombaža.

Mnoge muničijske tovarne v Evropi in v Aziji obratujejo 24 ur dnevno. Kadar pride do spopada, bo svet torej dovolj pripravljen za "obrambo".

DELAVEC, KI JE PADEL ZA IDEALE IN RDEČO ZASTAVO

V zadnjem pobijanju delavcev na Dunaju je dospel neki ameriški fotograf na ulico, kjer je sredi nje ležal delavec in tuk njega rdeča zastava, ki je padla z njim vred. Gra-nata iz oklopne vojnega tanka mu je po-

končala življenje. Ni pa pokončala idej, proti katerim je fašizem napovedal svoj boj. Tega ne zmorejo niti krvniki, kakor je Mussolini s svojimi klerikalnimi mesarji v Avstriji.

Krščanski Dollfuss si nakazuje reparacije

"Tisti, ki v vojni zmaga, vsi člani vlade, poglavariji fašističnega Heimwehra, stotjene posvetnih in redovnih duhovnikov, vojaštvo itd. Bil je pompen pogreb. Isti dan so potopavali ubite socialisti na "neblagovljeneh" krajin potopšči in brez ceremonij."

Družine socialistov je izgnala iz mestnih stanovanj ter naselila vanje "zveste državljane". Zaplenila je socialistične domove, tiskarne, čitalnice, hranilnice in posojilnice, zadruge, vloge strokovnih unij in privatno svojino vseh vodilnih socialistov in drugih članov, če so obtoženi, da so pomagali v uporu.

Dunajska mestna občina posebuje 35 odstotkov vse zemlje v svojem območju in 10 odstotkov hiš. Plinarne, elektrarne, cestna železnica, vodovodni, avtobusi, klavnice, javne kopeli, centralno pokopališče, mnoge trgovine, nekatera kino gledišča, mlekarne itd. so občinska svojina. Dunajska občina zaposluje okrog 54.000 ljudi.

Dunajska občina ima v svojih stanovanjskih hišah 64.000 stanovanj in zgradila je 5.000 malih stanovanjskih hiš. Solstvo je dvignila kakor nobeno drugo mesto na svetu. Ves ta spomenik smotrenega dela so podrli "krščansko-socialni" fašisti na pobudo iz Rima in vrtega oropali tiste, ki so ga zgradili, ne samo svobode, ampak jim odvzeli kruh in zaplenili imovino.

Več tisoč socialističnih delavcev je zmetranih. Mnogo jih je pobegnilo na Češko, kjer so odvisni za preživljvanje edino od prispevkov čeških in drugih sodrugov v inozemstvu.

Dne 20. februarja so na Dunaju pokopali vojake in fašiste, ki so padli v boj proti socialistom. Cerkvene obrede je vodil kardinal Theodor Innitzer. Pogreba so se udeležili.

Povišanje plač

Amerikanci v diplomatski službi so bili vsled znižane zlate vrednosti dolara s 100 na 59 centov zelo prizadeti. Vsled tega jim je kongres v nadomestilo za razliko dovolil nadaljnih \$7.000.000.

Milica in delavci

Proti stavkujočim premogarjem v Coleanoru v Alabami je bila poslana milica, da si ni bilo povoda. Ampak governer pač ve, komu ima služiti.

Mahlon Barnes, ki je pomagal snovati J. S. Z., je umrl

Dne 22. februarja je umrl v Washingtonu, D. C., znani socialistični pionir in aktivist Mahlon Barnes v starosti 68 let. Vitezom dela, ki so predstavljali pred 50. leti delavsko gibanje, se je Barnes pridružil v starosti 22 let. Imel je odborniške službe v unijah in več let je bil tajnik socialistične stranke. V Milwaukee je urejeval socialistični list New Day.

Mahlon Barnes je živo sledil delu in razvoju kluba št. 1, in ko se je l. 1910 združila slovenska sekcija socialističnih klubov s hrvaškimi in srbskimi sodrugi v JSZ, je bil on na tem zborovanju predstavnik socialistične stranke.

L. 1908 je Barnes vodil socialistično predsedniško kampanjo za E. V. Debsa, katera je vzbujala med ljudstvom splošno pozornost. V svojem življenju, posebno v mlajših letih, je pokojni Barnes za delavstvo veliko storil. Socialistični stranki in njenim načelom je bil zvest do konca. V času svetovnega klanja je zastopal odločno protivno stališče.

Briga za otroke

Bivši demokratski senator James A. Reed je proti amendemu za odpravo otroškega dela v industriji. Pravi, da naj bo to briga staršev, ne pa vlade. Mar Reed misli, da poslušajo starši svoje otroke v tovarne zato, da se tam zavajajo? Tudi on bi lahko veden, da morajo otroci v tovarno, ker starši dovolj ne zaslужijo, ali pa zato, ker oče ne dobi dela. Kompanija najame otroka, ker dela ceneje, oče pa mora med brezposelne.

Nauk iz Alberte

Provinca Alberta v Kanadi je napravila lani \$1.300.389 čistega dobička pri prodaji alkoholnih piča.

ZAGATE FAŠISTOV V ITALIJI IN NEMČIJI

FASIZEM v Italiji in Nemčiji je delavstvu in pojavil veliko obljubjal. V Nemčiji so bili naziji z obetanjem novega socialnega reda še posebno radodarni. Toda v obeh deželah so fašisti po svoji zmagi udarili najprvo po tistih delavskih organizacijah, ki so se resnično borile za nov socialni red v prid delovnega ljudstva.

Fašisti v Italiji in Nemčiji so pred svojo "revolucijo" grozili kapitalistom — ob enem pa so prejemali njihovo podporo, ki je znašala stotisočne dolarjev. Kapitalisti so pač dobro vedeli, da se jim bo podpiranje fašizma izplačalo. Delavskie unije so jim bili trn v peti. Mussolini in Hitler sta jih razpuštila, prepovedala razredni boj in proglašila "mir med delom in kapitalom".

Mussolini je imel res namen reorganizirati ekonomsko življenje dežele, ampak tako, da bi kapitalisti nič ne izgubili. Njihova bogastva naj ostancjo, le produkcija in distribucija ter vse ekonomsko žitje sploh naj regulira država. Misli je, da bo s tem odpravil brezposelnost in državo gospodarsko utrdil. V svojih namerah pa se je ukalil, kajti Italija je v veliki gospodarski krizi. Življenske razmere delavcev še niso bile nikoli slabše. Plače si morajo zniževati "prostovoljno", ker jim velevo to "patriotična dolžnost". Brezposelnost narašča. Zunanja trgovina v primeri z uvozom nazaduje. Uvoz blaga v Italijo je že dolgo mesecev večji kakor pa izvoz.

Ako se Mussoliniju ne posreči to ekonomsko hiranje svoje dežele ustaviti, bo bedni položaj ljudstva povečan in tedaj tudi teror ne bo zlahka udušil protestov kakor jih je dozaj.

Tudi nazijska Nemčija je v težkih gospodarskih krizih. Ampak parade in počne, ki ga pripreja vlada, ima še opojno moč. Ljudstvo, ki je omoteno naziske šovinizme, je pripravljeno potpreti in počakati, da Hitler doseže obljubljene triumfe. Prošlo nedeljo so mu naziji v vseobsežnih militarnih ceremonijah obljubili lojalnost in se zakleli, da so pripravljeni tudi umreti za njih, ako treba. Tako navdušenje jih bo s časoma minilo in tedaj se bodo domislili, da je Hitler, predno je dobil vlado, zagotavljal, da bo socializiral vse velika bogastva in zgradil v Nemčiji "narodni socializem". Tudi Mussolini je grozil bogatšev s konfiskacijami, dokler še ni bil v Rimu. Ko pa sta vlado dobila v roke, sta konfiscirala le — socialistično imovino, torej kolektivno delavsko posest! Tudi v tem sta storila kapitalistom nepomisno uslugo. Enako konfiskacijo vlogo uganja zdaj kancelar Dollfuss v Avstriji.

Hitler in Mussolini se vzlic neugodnim gospodarskim tokom in poslabšavanju razmer vzdržuje s propagando, in pa s teroriziranjem vsakega, ki je osumljen oponencialnega delovanja. Podvrgla sta se cerkev v svojo službo, časopisje in vsa druga komunikacijska sredstva in si organizirala poleg državne še privatno armado. Bedno ljudstvo hipnotizirata z militarističnim hujškanjem in s hvalospevi patriotičnemu "junastvu". Mladino vzbujata v militaristično fanatičnu duhu, misleč, da bo, ko doraste, v Nemčiji Hitlerju in Italiji Mussoliniju slepo pokorna.

Ker je fašizem v obeh deželah ohrali gospodarski sistem izkoriscišanja in ga skuša celo utrditi, je obojen poginu, kajti naloge, ki si jo je dal, ne bo mogel izvršiti. Nastal je kot posledica kaotičnih razmer, in s pomočjo brutalnosti ter najhujšega terorja "pomiril" dežele.

Ni pa rešil socialnih problemov, radi katerih je svet v takem neredu. Niti ni pripomogel k svetovnemu miru, pač pa je nevarnost vojne povečal. Življenskih razmer delavcev ni izboljšal, pač pa jih — posebno v Nemčiji — temeljito poslabšal.

Fašizem v Italiji in v Nemčiji je storil ljudem — nečim ljudjem tolikne krivice, da jih ne bodo mogli nikdar pozabiti. V tisočih tli proti krvniki v vladi nepomirljivo sovraščvo, ki bo ob prvi priliki izbruhnilo v plamen. To se zgodi, ko se s fašistično propagando omoteno ljudstvo začne trenutni in bo spoznalo, da je bilo osleparjeno za kruh in svobodo.

KOLIKO JE BREZPOSELNIH V ZEDINJENIH DRŽAVAH?

V Zed. državah nihče točno posamezni oddelki vlade, ne ve, koliko je brezposelnih, in pa negotov način kalkuliranja o številu brezposelnih. A. F. of L. ima ponavadi točnejše številke kakor pa vlada. Po njenem zagotovilu je bilo januarja to leto 11.690.000 brezposelnih, ki si niso mogli najti dela.

Enajst milijonov je visoko število, in k temu je treba dodati še milijone onih delavcev, ki delajo le po par dni v tednu in njih statistike ne prištevajo brezposelnim. Kriza in tej dejeli, kar se delavcev tiče, je torej še velikanska.

30-urnik

Hugh Johnson, načelnik NRA, je proti temu, da bi kongres sprejel obvezen 30-urni delavnik. On pravi, da bodo že delavci in industrijalični uveljavili v področju NRA. Ampak dozaj so delavnik še prav malo skrajšali.

Napredok poštne hranilnice

Vloge v ameriški poštni hranilnici so od julija 1932 narašle s 300 milijonov na eno milijardo 187 milijonov dolarjev. Toliko so znašale julija prešlo leto. Od tedaj so še bolj narašle.

MOJI SPOMINI

Simon Kavčič.

(Nadaljevanje.)

Poset v Chicago

L. 1904 je izgledalo, da bom moral bržkone zapustiti ta zmedeni svet in "dolino solz", v kar sem bil tudi pripravljen. Potr od bolezni sem smatral, da nimam ničesar več iskat, pač pa sem v napotje in v jazo drugim. Ali usoda me je obrnila k okrejanju. L. 1905 sem spet začel bombardirati gatove sodruge v Chicagu, kakor sem že pisal prejšnji den. S pismenskim bombardiranjem sem nadaljeval z mali presledki do jeseni. Takojšnjega uspeha seveda ni bilo opaziti, ali pozneje so se vpliv te ofenzive le pokazali.

V pričetku zime 1905 se mi je ponudila prilika in odšel sem na obisk v Chicagu, da vidim, koliko škoda je napravilo moje bombardiranje. To je bilo tedaj še malo, vendar pa so čikažani želeli skleniti z mano premirje, da ne zavaruje pred novimi napadi. V svetu mirovnih zvez sem dobil v Chicagu krepko belokranjsko dekle in jo vzel v Virden, kjer jo imam še danes. Čikažani so bili pač premeteni in so si znali na ta način zagotoviti mir za dolgo dobo. Doma smo izvajali načrt, ki sta ga mnogo let pozneje osvojila Mussolini in Hitler. Družina se mi je v kratkem času pomnožila za tri. Izgledalo je, da bom čez nekaj let lahko korakal s celo armado Kavčičev v Chicagu. Toda božjega blagoslova je bilo konec in Chicago obvarovan pred najočajno invazijo.

Ali tudi na svoji strani imam smolo. Moji potomeci so bili "Kavčič" le toliko časa, dokler niso šli v solo. Tam pa so jinim imenem spreminali v Kavčič ali v Kavšic. Moji protesti proti temu popačevanju so bili zmanj. Jaz se sicer še oklepam z vsemi štirimi imena svojih prednikov, a za drugega ne bom mogel ubraniti. Melting pot ima pač svojo moč, ki ji nisem kos.

V Chicagu so me nekaj let domalega pozabili.

J. S. Z.

Jugoslovenska socialistična federacija se je razvila v močno, vplivno organizacijo slovenskih, hrvatskih in srbskih delavcev. Najstevilnejši so bili v nji precej let Hrvati. Tudi nekaj Bolgarov jih je prisadalo in njeni eksekutivi je bil Bolgar Dimitroff iz Indijane. Po smrti Hrvata Milana Glumaca je tudi hrvatska sekacija v JSZ prišla pod vodstvo Bolgara Teodora Cvetkova, ki pa se je gibal med Hrvati in urejaval hrvatsko socialistično glasilo Radničko Stražo. Po razkolu je šel s komunisti. Poročajo mi, da pri komunistih ni bil dolgo. Osnoval je Jugoslovenski Prosvetni Savez in ustanovil list "Novi Svet", ki še izhaja, toda je zdaj last tiskarne. Cvetkov ga več ne urejuje. V delavskem gibanju ni aktiven in kolikor mi je znano, se ne ogreva za nobeno strugo.

V času vojne se hrvatska sekacija pod glavnim vodstvom Cvetkova in slovensko pod vodstvom Etbina Kristana nikakor nista mogla sporazumišči z ozirom na stališče glede jugoslovenskega vprašanja in pa socialistične taktike z ozirom na razlike velesi, ki so se zapodile v klanje.

V eksekutivi JSZ so bile zastopane vse sodelujoče jugoslovenske narodnosti. Ker pa so bili vsi slovenski člani odbora čikažani, so hrvatski sodrugi insistirali, da mora biti eden Slovenec v odboru, ki ne živi v Chicagu, ampak kje druge v Illinoisu. Takrat so se spomnili, da sem bil nekoč "precej siten". Izvolili so me v eksekutivo JSZ proti moji volji.

Ena mojih nalog je bila prihajati na seje eksekutive v Chicago. Vožnje stroške so mi sicer povračali, toda odkrito

rečeno, vse prijetnejše mi je bilo v Chicagu takrat, ko sem hedil tja na svoje stroške.

V JSZ so bile ostre začrte struje ter tekma za vodstvo nad sekcijsami. Seje eksekutivne so bile dostikrat zelo viharne. Miril sem vzrujene duhove, a ko sem uvidel, da je vse zmanj, sem napore za razdelitev JSZ v popolnoma avtonome sekcijske bolj pospeševal kakor zadrževal. Slovenski klubi, in tudi srbski, oziroma njihovi zastopniki v eksekutivni, se zagovarjali avtonomijo. Hrvatski sčedri so bili za ohranitev centralizacije. Končno se je res dogodilo, kar je v tedanjih okoliščinah moralo prati: JSZ se je razdelila v avtonome skupine, toda ne spoznimo, pač pa v ljutem boju. Tudi imovina je bila razdeljena sekcijam v proporciji morn.

Spor se je na eksekutivah gibal okrog očitkov gde stališč, ki so jih zastopali posamezniki o vojni. "Kajzerstvo", narodna obrana, šovinizem, pomanjkanje prepričanja, religiozni pacifizem, hinavška moral — o vsem si čul v debatah na sejah eksekutive JSZ, ki so v onih kritičnih dneh trajale dostikrat daleč v noč in parkrat celo do zjutraj.

Vztrajnosti Etbina Kristana se nisem mogel načuditi. Ponovno in ponovno je nastopal s svojim prepričevalnim govorom in protidokaze v luči razmer, razvoja in zgodovine. Argumentiral je tako prepričevalno, kakor je edino njemu mogoče, toda hrvatskih sodrugs ni premaknil niti zglas. Vztrajali so pri svojem in slepo sledili T. Cvetkovu. Kristanovi živi dokazi torej niso zaledli in pregovor o lučanju boba ob steno je bil v tem slučaju posebno resničen.

Ko sem se divil Kristanovi vztrajnosti, mi je včasih šilnilo v glavo, da se bo klub svoji železni volji in energiji brezplodnih bojev tudi on naveličal in se umaknil daleč v ozadje. Danes izgleda, da se nisem motil.

(Dalje prihodnjič.)

Odmev na odprto pismo

Bridgeport, O. — V odziv na odprto pismo agitacijskega odseka eksekutive JSZ je klub št. 11 sklenil imeti prirredo z igro in govor. Ako pride v te kraje na govorniško turbo Joško Ovenc, ki je omenjan v odprtem pismu, tedaj naš klub zelo želi, da bi govoril na naši prireditvi. Vršila bi se v soboto 12. maja, ker je za ostale datume dvorana odana.

Prošla seja kluba in County organizacije, ki se nadaljuje po vsaki redni seji kluba št. 11, je bila ena najzanimivnejših zadnjih časov. S. Fetter je orisal sedanji položaj, in valove, ki mečejo "new deal" semintja. Govoril je tudi o Dollfussovem terorju in juninskih odporih delavcev v Avstriji. Take razprave med člani so zelo potrebne, ker se člani se seznanjajo z velikimi socialnimi problemi in dogodki, da jih potem v agitaciji pravilno pojmujejo.

Sodruži v našem in v drugih klubih, prihajajte na seje in agitirajte, kajti zdaj je še čas. Ako nas fašizem v tej dejeli prehit, bo teror velikanški ne samo proti zavednemu delavstvu, ampak si bo za svojo žrtev poiskal tudi tujerodno prebivalstvo, kakor si je fašizem v Nemčiji žide.

• • •

Kot poročajo, bo prihodnja konferenca soc. klubov in društva Prosvetne matice za ta okraj v nedeljo 29. aprila v naseljini Power Point. Večer prej — namešč v soboto 28. aprila — pa bo prireditev kluba št. 9, katera bo ob enem proslava k prvemu maju. Vabljeni so zastopniki, ki pridejo na konferenco, in drugo občinstvo, da se je udeleži v čim večjem številu. Kdor pozna sodruga v Power Pointu, ve, da bodo svojo nalogu izbrorno izvršili. — Poročalec.

NESREČE NA ŽELEZNISKIH KRIŽIŠCIH

Na sliki je razbit avto, v katerega je trčil vik na železničnem križišču v bližini Chi- caga. Ker je vozil počasi, ni bil k sreči nihče živo poškodovan. Te nesreče se omejujejo v avtu ubit. Toda lani je bilo v sličnih ne-

zgodah ubitih na križiščih železnic in cest vik 2,500 ljudi in blizu 3,000 je bilo težko poškodovan. Te nesreče se omejujejo z dviganjem prog nad cestami.

JOŠKO OVEN:

Iz zgodovine rojstva in smrti Pariške komune

(Nadaljevanje).

Proglasitev Komune

Pass un gouvernement qui ne témise, pas une nation, fut-elle libre comme La Suisse, immense comme la Russie, victorieuse et ivre de la gloire comme la Prusse, qui ne tremble au souvenir de la Commune de Paris, en 1871. L'abbé Vidieu.

Te besede je napisal duhoven Vidieu v svoji *Histoire de la Commune*. To knjigo je Vidieu, ki je bil duhoven in rojalist, napisal par let po padcu komune. Četudi je knjiga pristranska, je on vse eno veliko bolj pošten kot pa oficiálni poročevalec ameriške vladne W. Pembroke Petridge, ki je v svoji knjigi: "The rise and fall of the Paris Commune", napisana leta 1871, nagradil toliko osebnega sovraštva in antipatije do komunardov, da je bil prav veden predhodnik Donald Daya, poročevalca čikaške Tribune en Rigi.

V zgorajnjih besedah, ki so uvod njegove zgodovine, je Vidieu povedal ves tisti strah, ki je postal po padcu komune v Evropi. V prevodu bi se glasile:

"Ni je vlade, ki ne trepeče, ni ga naroda, pa naj bo svoden kot Švica, egromen kot Rusija, zmagovit in pijan slave kot Pruska, ki se ne tres pred spominom Pariške komune."

Dne 27. marca je bil čudovito lep solnčen dan. Na vse zgočaj so se začele pomikati pariške množice proti mestni hiši. Ob desetih dopoldne je bil mestni trg natlačen ljudi: več kot 200,000 meščanov ter sto in sto bataljonov narodne garde z nasenjimi bajoneti. Vse ulice, ki so vodile na mestni trg, so bile nabite ljudi in vojašta. V ospredju nad velikimi vrati mestne hiše je bil postavljen oder in nad odrom je bil velik kip republike ovit z rdečo zastavo. Med tem je stopil na oder sodrug Ravier, odklonil z ostalimi novo izvoljenimi člani. Nastala je smrtna tišina. Ravier: "Centralni

komitej izroča svojo oblast — komuni. Tovariši, moje srce je prepolno veselja, da bi mogel govoriti. Dovolite mi, da čestitam Parižanom za veliki vzgled ki so ga dali svetu. **V imenu ljudstva komuna je proglašena!**

Več kot dvesto tisoč grl je zavpilo: "Zivela komuna!" Zagrmela je Marseljeza, našlo je tako keselje, kot ga Pariz se ni viden. Moški in ženske so se objemali od veselja, četudi so vsi videli temne oblike na reji, — ali ta dan je bil njih dan — prva delavska vladna v zgodovini sveta je bila proklamirana.

Vohuni, kateri je imel Thiers dovolj, so še isti dan poročali v Versailles, kaj se je zgodilo v Parizu. Thiers, ki je bil star lisjak, je dobro vedel, da se na svoje vojake, ki jih je imel na razpolago, ne more zanesti, zato se je obrnil na Bismarcka in ta mu je vbljabil, da bedo francoski vojaki, ki so bili ujeti v Nemčiji takoj repatriirani in v par tednih bo imel veliko armado, katera bo kos upornikom.

Bismarck je držal besedo. Aprila meseca je Thiersova armada v Versaillesu štela 200,000 mož. Bili so to večno kmetje z dežele in rojalisti, ki so sovražili Parižane že iz principa. Med to armado je Thiers sejal najlažnjevijo in najpodlejšo propagando, nevredno niti najslabšega nasprotnika, v kateri je slikal grozodelstva, ki so jih po njegovem zatrdil izvrševali komunardi v Parizu. Na čelo armade je zbornica, katera se je medtem preselila iz Bordeauxa v Versailles, postavila maršala Macmahona, Duc de Magenta.

Macmahon, z dolgim imenom duc de Magenta, je bil monarhist. V vojni s Prusi je bil pošten tepen. No, si je misli, se bom pa tu proslavil! Pod njegovim poveljstvom je bilše par generalov, od katerih se je najbolj proslavil Marquis de Galiffet. Ali o tem več pozneje.

Macmahon, z dolgim imenom duc de Magenta, je bil monarhist. V vojni s Prusi je bil pošten tepen. No, si je misli, se bom pa tu proslavil!

Pod njegovim poveljstvom je bilše par generalov, od katerih se je najbolj proslavil Marquis de Galiffet. Ali o tem več pozneje.

"ALI SPOLNA VZGOJA RES NI POTREBNA?"

Spisal Dr. FRANJO ZGEC.

Kako boste vzgajali svoje otroke z ozirom na spolna vprašanja vam na zelo pri prost in zanimiv način pove ta knjižica. Staršem jo toplo priporočamo.

CENA 35c.

NAROČILA POSLJITE NA:

PROLETAREC

3639 WEST 26th STREET, CHICAGO, ILL.

"Namen posvečuje sredstva"

Ako bi se pokojni Jože Zaveršnik prebudil in čital kraljevaški Jugoslovanski Glasnik, kako proslavlja R. J. Zaveršnik, bi se nedvomno silno začudil.

V izdaji z dne 22. februarja je vabilo na banket v počast R. J. Zaveršniku v dvoran SNP.

Vsakdo ima pravico, da pred banket komur hoče, ako ima denar, in vsakdo se sme hvaliti ali dobiti druge, da ga hvalijo. Nekaj drugega pa je, da so za stvarjo kaki nizkosteni nameni.

Slavljenec je spravil že več stvari v tisk o svojem očetu, na pr. v neki list, ki je izhajal v Clarendon Hillsu, teda nikjer ni niti namignil, da je njegov oče boril kot zociast proti krupnimi politikom obeh kapitalističnih strank. To, kar ti ljudje pišejo o njemu, je mazanje značaja pokojnega bojevnika, cesar ni zasluzil.

Z R. J. Zaveršnikom danes delujejo tisti, ki so bili nepomirljivi sovražniki Jožeta Zaveršnika in načel, katera je zastopal. Čas je, da bi kdo začel braniti spomin pokojnika kot socialista, in da obstoji vzrok za to trditev, vidi čital iz sledečih stavkov iz Jug. Glasnika:

"It seems that the Yugoslavs on the West Side of Chicago are extremely active lately... The latest upheaval will be a Testimonial Dinner to Richard J. Zaveršnik and his family. The Yugoslav garda is still approximately 200,000 men. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda je štela približno 200,000 mož. Razumeti je treba, da je v narodni gardi manjkalno discipline in žal — sposobnega vodstva. To je bila situacija koncem marca 1871. Komunardi so imeli v Parizu in v trdnjavah okrog Pariza 1,045 topov. Njih narodna garda

Moč ustmrte agitacije

Akron, Ohio. — Z odprtim pismom, priobčenem v Proletarcu, popolnoma soglašam, kajti edino, če bomo izvrševali predloge, ki jih pismo navaja, bomo napredovali.

Koliko važnost ima živa beseda, se je pokazalo tudi na javnem shodu v Barbertonu za reorganiziranje kluba št. 232. Udeležba je bila dobra in pristopilo je 20 članov ter članic. Ko sem bil predzadnjem nedeljo pri Jankoviču v Barbertonu, mi pravil: "Dobil sem že tri nave člane." Prišedši nazaj v Kenmore sem o stvari govoril z rojaki in obljubili so pristopiti v klub, ko bo prva seja. Vršila se bo v nedeljo 11. marca ob 10. dopoldne v dvorani društva Domovina v Barbertonu. S pomočjo te žive ustmrte agitacije bo klub skoraj rastel.

Res je tisk silno važen. Ali samo tiskana beseda ne zadeže, ker jo veliko ljudi nepravilno pojmuje. Sele dokazova-

nje agitatorja ali govornika na shodu, vzbudi v delavcu potrebljeno zanimanje, da je tudi čitanju boljše dostopen.

Na shodu v Barbertonu je Jankovič v otvoritvenem govoru fino izrazil svoje misli, ravno tako s. Jereb, nekaj besed pa je spregovoril podpisani. Vsaka klubova seja bi morala biti tako živahna.

V inspiracijski mi je bil klub JSZ št. 1916 v Pittsburghu, v katerem so bili Slovenci in Hrvati. Diskuzije so bile žive in bilo je veselje jih poslušati. S pomočjo takih razprav o problemih in notranjem ter agitacijskem delu bo klub št. 232 razpel in postal res močna postojanka v našem gibanju.

Max Slanovec.

"Patriotične" goljufije

Glavni poštar Farley pravi, da so doble aeroplanske kompanije v vladnih subvencijah za prevažanje pošte \$46,800,-000 več kakor pa so bile upravljene.

CHICAGO, ILL.

Proslava PARIŠKE KOMUNE in delavcev, ki so meseca februarja padli v Avstriji v borbi za svoje pravice.

Prirejajo klubi JSZ v Chicagu št. 1, 16, 20 in 224 s sodelovanjem pevskega zbora "Save" in mladinskega odseka kluba št. 1.

V NEDELJO 4. MARCA 1934

v dvorani ČSPS, 1126 W. 18th St.

Dvorana odprta ob 2:30 pop. Pričetek sporeda ob 3.

Vstopnice v predprodaji 40c. Pri blagajni 50c.

SPORED**I. DEL**

1. **Marseljeza** John Kochavarjev orkester
2. Pozdravni govor Louis Beniger
3. **Otto Jelinek** igra na violino: *Canzonetta, D'Anbroso* Na klavir spremlja Mary Owen
4. Angleški govor. Zamorski socialistični orator Frank Crosswaith iz New Yorka
5. **Helen Larson**, contraalto, pojje:
 - a) *Less than the Dust* — Woodforde Finden
 - b) *Warshavianka* Na klavir spremlja Mary Owen
6. Delo in naloge naših klubov v Chicagu Frank Zaitz
7. Kvartet pevskega zbora "Save": Anton Gorden, Anton Medved, Vinko Žagar, Louis Zele
8. **Labor in Modern Poetry. A Lecture Recitation** by Mary Jugg
9. **The Labor Brigade. A Mass Recitation.** Directed by John Rak

II. DEL

10. Mešan pevski zbor: "Save":
 - a) **Marseljeza** — Rouget de Lisle
 - b) **Po zimi iz sole** — H. Sattner,
11. Pariška komuna in pokolj delavcev v Avstriji. Govori Joško Owen
12. **I Am the People, the Mob.** By Carl Sandburg. Deklamira Frances Pintar
13. Sekstet pevskega zboru "Save": Anna Miško, Mary Jugg, Anton Gorden, Anton Medved, Vinko Žagar, Louis Zele:
 - a) *Gor čez jezero* — M. Hubad
 - b) *Oj dekle kaj s' tak žalostno* — Dr. A. Schwab
14. Pesmi protesta in upora. Recitacija Angela Zaitz
15. Govor zastopnika srbskega kluba št. 20 JSZ.

III. DEL**"ZADNJI DAN"**

Drama v dveh dejanjih iz zgodovine Pariške komune.

Spisal Joško Owen

O S E B E :

MARGOT.....	Alice Artach
JEAN PIEUX.....	Filip Godina
JACQUES SAUTERELLE.....	John Hujan
FRANCOIS.....	Peter Bernik
ANTOIN.....	Vladimir Alesh
BERNARD.....	Anton Andres
BONOT.....	Frank Sodnik
SAINTE-JEANNE de TREVES.....	Minka Alesh
ALPHONSE LABANNE.....	Joško Owen
GUY de PUISSEY.....	John Olip
GENIJ.....	Charles Pogorelec

Vojaki, delavci, ženske

Vrši se 25. maja zvečer in 26. maja zjutraj leta 1871 na barijadi Menimoltant in rue de Belleville v Parizu.

Režiser Joško Owen.

Zborovodja "Save" Jacob Muha. — "Savo", njen sekstet in kvartet spremlja na klavir Mary Muha.

Orkester pod vodstvom J. Kochavarja.

Spored upravlja dramski odsek kluba št. 1: Louis Beniger, John Rak in Frank Zaitz. Sodelujejo člani in prijatelji klubov JSZ.

Upravo prireditve ima v dvorani P. Bernik, tajnik kluba št. 1. Anouncer Louis Beniger. Masker Filip Godina.

PO SPOREDU PLES IN PROSTA ZABAVA.

VOJNA SLIKA, AMPAK NE IZ EVROPE

v dvorani SNPJ je imel zelo veliko udeležbo. Govorniki so bili Milada H. Beranek, Joško Čren in Leo Kryzicki. Chas. Pogorelec je na kratko apeliral na navzoč, da naj prispevajo po možnosti na tem shodu, toda ne za stroške shoda, kajti vso vsoto se odpoljše direktno internacionalni v njem fond za podpiranje vdov in siročin sodrov, ki so bili ubiti v Avstriji, in za podpiranje gibanja v Avstriji, ki je zdaj tajno in navezano na zunanjega pomoč. Nabранo je bilo 45 dollarjev 38 centov. Denar je bil odposlan do centa.

Shod so priredili skupno češki in slovenski sodrugi. Predsedoval je Anton Gorden.

P. O.

TO IN ONO

Milwaukee, Wis. — Bazar socijalne stranke v Eagles Hall je bil zaključen v nedeljo 21. februarja zvečer z velikanskim uspehom. Trajal je 4 dni. Več kot 75.000 oseb se ga je udeležilo, stotine ljudi pa se je vrnilo, posebno v prvih urah po otvoritvi, zaradi prevelikega navala. Uspeh v gmotnem in moralnem oziru je bil nad vsa pričakovanja ogromen. Tisoče udeležencev je prišlo iz bližnjih farmarskih okrožij, mnogo pa tudi iz po sto in več milij oddaljenih krajev. Ker je bila prireditev zvezana tudi z izobraževalnim delovanjem s pomočjo govorov ter predavanjem knjig ter brošur, se je obenem izvršilo veliko agitacijskega dela. Govoril je tudi Norman Thomas.

* * *

Važno sporočilo za Barberton, Kenmore, Akron in okolico

Barberton, O. — Člani in sodeljeniki kluba št. 232 JSZ so vabljeni na sejo v nedeljo 11. marca ob 10. dopoldne v dvorano društva Domovina na 14. cesti. Važno in potrebno je, da se je udeležite. Poročal je v istem dopisu, kako sem klical, ko sem padel s porča, Boga na pomoč. Namreč, da sem zaklical "Jezuš Marija!" Kaj sem klical nemem, ker sem bil v nezavestni. Kot so mi povedali pozneje, sem v policijskem ambulancem vozil tudi tole: "Grdina, Grdina pomagaj!" Policija pa sta se mužala, češ, "he is calling undertaker!" — Frank Barbich.

Barberton, O. — Člani in sodeljeniki kluba št. 232 JSZ so vabljeni na sejo v nedeljo 11. marca ob 10. dopoldne v dvorano društva Domovina na 14. cesti. Važno in potrebno je, da se je udeležite. Jaz nisem napadal slovenskih trgovcev, pač pa je podajal kritiko nesocialist. Nato se je oglasil predsednik kluba trgovcev in pisal v tonu, ki je cikal na bojkotiranje, in o židih, ki se naseljujejo med našimi ljudmi. Trditev, da dajemo židom v trgovini prednost, je neresnična. Na poudarek, koliko so že slovenski trgovci dali za slovenske domove, sem odgovoril, da so storili baš zato, ker so bili naši delavci njihovi odjemalci. Res je, da sem se nekoliko šalil in nič čudnega ni, če se je kdo jezik, ker taka je naša navada.

Na dnevnem redu bodo volitve odbora in več drugih nujnih zadev.

Delavci vsepovod spoznavajo, da je svet v krizi in da ljudstvo mizerno živi samo zato, ker se ni organiziralo, nego je vso dolgo dobro trpel, da mu gospodarili in ga vladali kapitalistični interesi. Preveč so se delavci zanašali, da bodo že drugi opravili. In ker se niso hoteli organizirati v zadostni meri, zmaguje fašizem, ki je vrgel ljudstvo v sužnost, poštene delavce pobija in tisoče pa jih je stiral v ječo. Tudi v Ameriki pride do tega, ako se delavci pravočasno ne zdramijo. Rojaki, pride v nedeljo 11. marca na klubovo sejo! — J. Jankovich.

Kar se tiče trgovine — sedeva, občutno konkurirajo, ne samo drugim trgovcem, nego tudi med seboj drug drugemu. Vzdic očitkom, ki jih je nameščal name, ni povedal, da sem kupil pohištvo v trgovini A. Grdina in poznam tudi nekaj drugih sodrugov in somišljencov, ki so storili isto. Kolikor jaz poznam naši socialisti, so boljši odjemalci v slovenskih trgovinah, kakor pa marsikdo izmed tistih, ki jih smatra Jos. Grdina za svoje dobre ljudi.

Protestni shod dne 21. februarja vseled njegovih govorniških sposobnosti ga neprestano vabi na shode, tako da je skoraj vse leto na potovanju. Frank Crosswaith nastopi na tej prireditvi takoj ob 3. popoldne, ker ima potem še tri druge shode v Chicagu. Začetno opozarjam občinstvo, da naj bo v dvorani že pred 3. uro popoldne. — P. O.

* * *

Spet dva nova člana

Chicago, Ill. — Na februarjski seji sta pristopila v klub št. 1 Mike in Gertrude Zorko. Po končanem dnevnem redu je

govoril Joško Čren o sedanjem svetovnem položaju z židovom na Dollfussovo diktaturom v Avstriji.

Protestni shod dne 21. februarja vseled njegovih govorniških sposobnosti ga neprestano vabi na shode, tako da je skoraj vse leto na potovanju.

Frank Crosswaith nastopi na tej prireditvi takoj ob 3. popoldne, ker ima potem še tri druge shode v Chicagu. Začetno opozarjam občinstvo, da naj bo v dvorani že pred 3. uro popoldne. — P. O.

Da, rdeča nevarnost ogroža vse "svete" ustanove! Tam na severu se dviga nevarnost, tam se dviga črjak, ki bo nekega dne zdrabil črnega zmaja. Preprečiti to nevarnost je na loga onih sil, katerih moč temelji na poneumjevanju in izkrščanju ljudstva. Vse te teme sile se združujejo križem sveta proti zatiranemu delavstvu, ki čeždale bolj odločno zahteva svobodo in potestno, človeka vredno življenje! Slovenske delavške žene, ne podpirajte sistema, ki vam je sovražen, in ne cerkev, katera služi fašizmu!

Fr. Novak.

Premier, ki ima na logo izvleči Francijo iz splošnega nereda

Na sliki je 70-letni Gaston Doumergue, ki načeljuje sedanji "narodni francoski vlad". Njegova naloga je stabilizirati in okrepliti francosko nujno politiko, ozdraviti nočnji gospodarski in politični

Gaston Doumergue

Seja kluba brezposelnih, potem predavanje

Chicago, Ill. — V četrtek 1. marca bo v dvorani SNPJ seja slovenskega kluba brezposelnih. Po izvršenem dnevnom rednu bo predaval Frank Zaitz.

— Odbor.

Brošura o problemih delavskega ženstva

Delavski department zvezne vlade je izdal brošuro pod naslovom "Women at Work: A Century of Industrial Change". Stane 5c. Dobite jo, če pišete na Government Printing Office, Washington, D. C. Knjižico je priredila Eleanor Nelson.

Draga reklama

Polet letal, ki ga je lani volil iz Italije v Chicago in obratno Italio Balbo, je stal \$600,000. Italijanski časopisi so pisali, da je bil za Italijo velike oglaševalne vrednosti. Pa tudi omenjena vsota je velika, ki jo je moralno plačati italijansko ljudstvo.

Nat. Steel ima dobiček

National Steel korporacija v Pittsburghu je napravila lahni vzliv slabemu businessu \$2,812,406 čistega dobička.

PRISTOPAJTE K**SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI****NAROCITE SI DNEVNIK****"PROSVETA"**

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljate nova društva. Deset članov(ov) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljsk

PROLETAREC

NOT CRUSHED—ONLY DIVERTED

After five days of struggle against this invading government and Clerical-Fascist Heimwehr armies the Socialists in Austria have been crushed. After this unglorious victory of the brutal Heimwehr's and Chancellor Dollfuss' military forces over unarmed, and some very inadequately armed workers, with their wives and children at their side, a new rampage of hate spread among the people. Many Socialists were hanged. Hundreds were put in jail and others driven to concentration camps. Thousands of workers were chased out of their homes, especially in Vienna. Socialist halls, their printeries, cooperatives, banks etc., were taken over by the government as a "reparation for the damage done by the Socialists in the civil war..."

John Gunther reports from Vienna to The Chicago Daily News that all trade-union funds were also confiscated. He further reports that even individual Socialists are unable to draw their accounts from their own or some commercial banks.

Thousands of discharged Socialist workers may never find jobs again, is stated in another dispatch from Austria. Which would probably be true, if Dollfuss' fascist dictatorship lasts forever. But it won't. The principles for which Austrian workers fought so courageously cannot be defeated. The Mussolinies, Dollfusses and Hitlers are only another symptom of sickness which is penetrating deeper and deeper into the capitalist system. No doctor of the above type will be able to revive it and bring it back to health.

Today's joy of Dollfuss' butchers in Austria will be their sorrow of tomorrow.

As stated in the editorial in The Milwaukee Leader, there can be only cold comfort to the enemies of the working class over their brutal crushing of the Socialists in Austria. The editorial in Milwaukee's Socialist daily concludes:

"The Socialists and workers have won world-wide sympathy for their four-day stand. For the four-day brutal massacre of women and children in their homes, the Austrian government has gained world-wide contempt. But the workers have been put down."

SUNDAY'S PROGRAM

On page 5 of this issue appears an advertisement for the program Sunday, March 4, at the CPS Hall, commemorating The Paris Commune and the recent Socialist rebellion in Austria.

The program, beginning at 3 P.M., will feature a nice selection of English numbers. Comrade Frank Crosswaith from New York, now on a speaking tour, will be the principal English speaker. Josko Oven will talk in Slovene on the French Commune and the recent massacre in Austria. A lecture recitation, "Labor in modern Poetry" will be presented by Mary Jugg and a violin solo by Otto Jelinek, accompanied by Mary Oven at the piano. Helen Larson will entertain with a solo and a mass recitation. The Labor Brigade will be staged by the young comrades of the English section branch 1 JSF.

COMRADES, SLEEP
The guns of death, the leaden rain,
The shrieks of women, children,
slain.
The driving sleet of shot and shell
That bloody holocaust of hell.
Vienna's streets are red with blood.
And shambles rot where homes once stood.
Torn by bullets, slashed with steel.
Because they dared the Iron Heel.
Their living presence gone, instead,
The pallid faces of the dead
Are watching: Death-sealed lips still say,
"We died that you might hail The Day."

Is martyr's blood ere shed in vain?
"No!" thunders back the deep refrain,
Across the mountains, plains the blue,
"Sleep, comrades, sleep. The line holds true."

H. Sanbury Ogden.

Doomed from the very outset, the defense by the Socialists and workers was an uprising of no mere local import. Its significance and determination could not but strike terror to the hearts of all who have been the historic enemies of the repressed workers everywhere. That it was finally put down by the superior guns of an armed government allays no fears of the oppressors. And Austria will now be Fascist, though not without a struggle as to which kind of Fascist it will be.

But Austria will not stay Fascist. Neither will any country remain Fascist long, in the historical meaning of time. The people are determined to begin to enjoy the fruit of their civilizations, the advan-

tages of their technical skill, and the gifts of nature, all so long denied them. No form of government which continues the denial can long prevail. And Fascism continues that denial. No system of government which persists in allegiance to the profit system can do anything else.

No, Fascism cannot last. It is doomed just as certain as was the brave defense of the Socialists and workers of Austria. The entire profit and competitive system is doomed. Fascism is merely its last stand.

The workers and Socialists in Austria who have been mowed down and the brave souls who will now be hanged, have the comfort of knowing that they have not been martyrs in a lost cause. Their cause will win. It is only temporarily diverted.

THE KARL MARX HOUSE

Even the capitalist papers have found it necessary, as purveyors of the Karl Marx housing project in Vienna, now said to be practically demolished in the civil war, to state that it is, or was, seven-eights of a mile long and that the apartments rented for \$1.50 a month.

It was one of a number of municipal housing projects put through by the Socialists when they secured control of Vienna after the war. Excellent living quarters were provided for the working people, in place of the miserable slums in which they formerly lived, and the rents were at rock bottom.

These genuine accomplishments in improving the lot of the workers have been extremely welcome to the parasites and their governmental representatives. No doubt the Fascists take special pleasure in destroying the splendid achievements of years. Destruction of everything good is a Fascist specialty.

T. M. L.

How can it be a living wage if those who get it die too soon for want of the things money would buy?

the lamp from hand to hand." Weissel's death is a reaffirmation of the ancient truth that man does not live by bread alone.

And to the American Communists' lies about the "treacherous Socialist leaders" in Austria the following editorial from The New York Times, neither a Socialist nor Labor newspaper, may be of interest to our readers:

GRIM DANUBE TUNES

"Socialists with machine guns and hand grenades are fighting Fascists in the streets of Vienna. In Germany 6,000,000 Communists let themselves be flattened out by the Hitler machine without a show of resistance. This is one more example of how even in this confused post-war era simply will not run true to form."

"As between the Austrians and the Germans, it is accepted doctrine that the people of the Danube are a soft folk, addled to waltz tunes and light conversation in the coffee houses, whereas the Germans of the north are men of blood and iron. As between the Communists and Socialists, we have the former's word for it that Communists are the militant vanguard of the working class, whereas Socialists are cowardly lackeys to the bourgeoisie. It follows that when it is a question of barricades and gunfire there simply can be no comparison between a Russian Communist and a Viennese Socialist. In practice it has been just the other way about."

One need not share Weissel's faith in socialism to admire his devotion to an ideal. It was of men like Weissel that Charles Kingsley must have thought when he wrote:

Before the Court of World Opinion

The Chicago Daily News is not a Socialist newspaper. It is rather, a mouthpiece of the Republican Party represented by such men as Herbert Hoover, which The Daily News supported in the last presidential campaign.

But this Republican daily with hundreds of thousands of readers did not agree with the fascist butchering of the Austrian workers. Its disapproval was emphasised in published reports from Vienna and the brutalities of the ruling masters of Austria condemned in the following editorial, published in its issue of February 21:

OF THE RACE OF HERO SPIRITS

So much has been said in song and story about the easy-going amiability of the Austrians that most foreigners forget it was Austria which for generations ground under its heel Italians, Czechs, Slovaks and other liberty-loving peoples. Prince Starhemberg and his Heimwehr minions are reminding the world that brutality has not passed out of the Austrian national character.

There are few more sordid episodes in post-war history than the Heimwehr suppression of the Austrian socialist movement during the last ten days. Not content with shooting defenseless women and children, along with their socialist husbands, the Heimwehr are now mercilessly driving the wretched families of the poor from their lodgings in Vienna's municipal tenements, in order to make room for their own followers. Heimwehr leaders are taking over jobs in

"BANKER'S HOURS"—1934

IS IT A NEW DEAL?

By MARY JUGG

This was the question asked by Mr. Stuart Chase, noted economist, who gave his analysis and answer at the Chicago Forum, Sun., Feb. 18. Mr. Chase approached the topic as one who had made a study of the economic order and published a book by the title of "The New Deal" even before the Rooseveltian administration, and as one who looks upon it scientifically one year after the inauguration of that mod.

Before attempting to answer the question directly, Mr. Chase gave a history and development of the capitalistic system of economic management which was born when Watt invented the steam engine and which came to an end with March 4, of the past year. This he did to explain the natural reasons why the system was doomed to its own death.

Capitalism, he said, worked up to that time in spite of the truth that many suffered at its expense. Nevertheless, the formula upon which it operated ran out, and this leads to the reasons why the depression cannot recover. During this

order, energy, with its rapid development in all forms of inventions and devices, increased forty-fold. Capitalism reinvented this increased energy at a compound interest rate. This, too, was the speaker's definition of the word capitalism. Such a system, he explained, is, in the long run, foreign and intolerable to nature. However, during the years of its life, with the exceptions of crises here and there which were relieved by various events, a fairly good equilibrium was maintained, and the system worked. There arose a division into two sectors—the consumers' sector and the capital goods sector. In a capitalistic state, the formula works as long as a fairly even balance is maintained between the two sectors. But the distribution of the national in-

come became such that the goods produced could not be bought back. For instance, in 1929 the 600 capitalists whose yearly income was one million dollars a year could not possibly consume a million dollars worth of goods. They re-invested. Now, previously to this fatal year, some event always came about to relieve the looming catastrophe and revive capitalism. There were wars; there was expansion of territories. But by 1929 there were 6 distinct reasons why the final downfall was inevitable. These may be summarized as follows: 1. Population is heading toward a plateau. 2. The frontier has gone. There is no more room to move onto virgin territory. 3. Foreign markets have ceased to expand. 4. The domestic plant during the new era was built up to produce an amount greater than could be bought back. 5. There is no new industry on the horizon. 6. Technological unemployment is gradually becoming a stationary factor.

March 4 marked the climax of the breakdown. There were only two paths left to travel: either go back to the time of scarcity and primitiveness or fight for a new formula and a new order. In the opinion of the speaker, Roosevelt chose the latter road, although, he added, it is experimental, and it has not gone far enough. A new formula demands purchasing power. There can be no recovery without getting around the barriers outlined. The consumer must be financed directly. So far, the Roosevelt program has not been sufficient to meet these demands.

The speaker then suggested

various types of constructive work that could bring about the necessary changes. First of all, the government must get control of all the money, all the banks, all the credit of the nation. In the second place, there are all types and varieties of public services to be performed—services which are social and not aimed for profit. Of these the speaker mentioned the need of medical care, stating that only 3/5 of all the people in the United States are receiving medical care, and that by estimation we need 20,000 more doctors, 60,000 more nurses, and 500,000 more hospital beds. There are four million illiterates in the country. Here is need for more teachers. Public works need be expanded. Working hours must come down and wages must go up. There must be disallowance of the huge public debt. All of these measures will have to be adopted in a greater or lesser degree before we can hope for recovery.

From the practical point of view, how else can we interpret Mr. Chase than the following: He has admitted and proved that capitalism has taken a tumble so great that it can never arise to its feet through natural methods. He has stated that the present administration is attempting to mend the shattered chaos by employing various plays and experiments. But he also stated that he was non-partisan, and did not advocate a complete socialization. Would he have gone far wrong if he had simply said as did the man in the audience who arose and spoke as follows: "I happen to be a doctor by profession, and when I cut a man open and find a cancer I don't cut it out by bits and sew the fellow up. I simply cut out the whole thing. Couldn't Roosevelt adopt a program like that?"

SEARCHLIGHT

By
DONALD
J.
LOTRICH

We are going to ask our many friends to make use of every available moment this week to help bring a large attendance for the vast program Sunday, March 4. It is a combined affair of all four Jugoslav Socialist clubs in Chicago which will commemorate the famous Paris Commune and at the same time serve as a protest against the massacre of so many Austrian workers by Austria's dictator Dollfuss. You, who are sympathetic to the movement, you who see what the reaction has brought to the workers in the countries across the pond, you who pride in having liberty and democracy, better know that it shan't last unless we organize to retain it. Come to the performance Sunday and in that way express your solidarity with the poor souls who suffer, who bleed, who die that you and I may have liberty.

We Americans take the whole thing too lightly. We are too easily fooled and bluffed by all kinds of "new deals" with the same old stacked cards. We need a good, strong, solid organization in order to be able to tell our governmental servants what we wanted. Start now, Sunday, March 4, and become more class conscious and more attentive to your fellowmen who wish you only good. Come to the performance, you'll see and hear what others have gone thru in order that you may have life, liberty, happiness and some freedom.

We Americans take the whole thing too lightly. We are too easily fooled and bluffed by all kinds of "new deals" with the same old stacked cards. We need a good, strong, solid organization in order to be able to tell our governmental servants what we wanted. Start now, Sunday, March 4, and become more class conscious and more attentive to your fellowmen who wish you only good. Come to the performance, you'll see and hear what others have gone thru in order that you may have life, liberty, happiness and some freedom.

This cooperation of Socialist branches is bearing great fruit for the Lowndale district. We have had numerous meetings and rallies, the most recently being the protest meeting against Austrian barbarism last Wednesday, with most satisfactory results. The August Claesens meeting, two weeks prior, and the semi-monthly lectures have given our comrades and sympathizers an opportunity of learning all sides of the question as in no other season before. And the joyful thing about it is that we draw fairly reasonable crowds and certainly excellent crowds, compared to many others qualities.

What they don't believe in hell any more? Religions are taking on a modern tinge so a majority of Protestant ministers want to do away with that version which has to do with hell. Religious people should wake up and learn the truth. If there was anything to the various forms and denominations why can Hitler co-opt them into one, all his own? The Socialists have tried to teach the people to disbelieve superstitions and fantasies but "loose minded" Fascists want a religion to keep the people in servitude. Anyway some religions are taking on a more modern aspect as the young begin to disbelieve in the old ones.